

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W WĄGROWCU ZA 2022 ROK**

Wągrowiec, marzec 2023 r.

Spis treści

WPROWADZENIE	3
I. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	3
1.1. Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym	6
1.2. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych	6
1.3. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych	7
1.4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych	7
1.5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	8
1.6. Sprawienie pogrzebu	8
1.7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania,	9
1.8. Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi	9
1.9. Przyznawanie posiłków osobom uprawnionym	10
1.10. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu	10
1.11. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych	11
1.12. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne	11
1.13. Prowadzenie Dziennego Domu Seniora	12
II. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O DODATKACH MIESZKANIOWYCH	14
III. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	16
IV. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE.....	21
V. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW I ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA „ZA ŻYCIEM”	22
VI. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW	23
VII. ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE	25
VIII. POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW	25
IX. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW I ZADAŃ ZACZĘTYCH PRZED 1 STYCZNIA 2022 I KONTYNUOWANYCH W 2022 ROKU.....	26
X. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW I ZADAŃ ZACZĘTYCH PO 1.01.2022 ...	27
XI DEMOGRAFIA A ZAPOTRZEBOWANIE NA ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ.....	32
XII. WNIOSKI, POTRZEBY Z DZIEDZINY POMOCY SPOŁECZNEJ	33

WPROWADZENIE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu jest jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej w Wągrowcu i działa w oparciu o statut. W strukturze organizacyjnej MOPS funkcjonują zespoły wieloosobowe i jednoosobowe stanowiska pracy. W 2022 roku Ośrodek realizował zadania własne i zlecone z zakresu zabezpieczenia społecznego, w szczególności na podstawie ustaw: o pomocy społecznej, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, świadczeniach rodzinnych, pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o dodatkach mieszkaniowych, o systemie oświaty, o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, dodatku węglowym, dodatku osłonowym, dodatku do gospodarstw domowych. Zadania zrealizowane na podstawie ustaw, które weszły w życie nie wcześniej niż 1 stycznia 2022 roku, zostały szczegółowo opisane w rozdziale X.

W strukturze Ośrodka mieści się Dzienny Dom Seniora oraz Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie. Ośrodek prowadzi działalność w trzech lokalizacjach: siedziba główna znajduje się przy ul. Krótkiej 4c, Dzienny Dom Seniora przy ul. Powstańców 30 a Miejski Zespół Interdyscyplinarny oraz Punkt Wspierania Rodziny przy ul. Dworcowej 2. Na koniec grudnia 2022 roku MOPS w Wągrowcu zatrudniał 53 osoby w liczbie etatów 52,75.

I . REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Art. 7 ustawy o pomocy społecznej wymienia 14 powodów udzielenia osobom i rodzinom pomocy społecznej przy spełnieniu niezbędnego warunku, jakim jest ubóstwo określone przez kryterium dochodowe (600,00 zł dochodu miesięcznie netto na osobę w rodzinie, 776 zł na osobę samotną).

Wśród tych 14 powodów udzielania pomocy do najczęstszych należą: bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, alkoholizm.

Z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wągrowcu z powodu trudnej sytuacji życiowej skorzystały ogółem w 2022 r. 552 rodziny, a liczba osób w tych rodzinach wyniosła 972. 63,59 % rodzin (351 na 552) korzystających z pomocy MOPS prowadzi jednoosobowe gospodarstwo domowe. Jedna trzecia osób z tej kategorii (195 osób) to emeryci lub renciści. Rodziny z dziećmi stanowią 25% wszystkich rodzin korzystających z pomocy społecznej (139 na 552).

Tab. nr 1. Rodziny korzystające z pomocy społecznej w 2022 roku wg liczby osób w gospodarstwie domowym

Kategorie rodzin pod względem liczby osób w rodzinie	Liczba rodzin w danej kategorii	Ilość osób w gospodarstwie domowym łącznie w danej kategorii
1 osoba	351	351
2 osoby	87	174
3 osoby	51	153
4 osoby	36	144
5 osób	18	90
6 osób i więcej	9	60
Ogółem:	552	972

Tab. nr 2. Rodziny korzystające z pomocy społecznej w 2022 roku wg ilości dzieci w gospodarstwie domowym

Typ rodziny wg liczby dzieci w rodzinie:	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1 dziecko	65	175
2 dzieci	42	154
3 dzieci	21	95
4 dzieci	7	38
5 dzieci	1	7
6 dzieci	3	23
7 i więcej dzieci	0	0
Ogółem:	139	492

Źródło: opracowanie własne

Tab. nr 3. Powody przyznawania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z zakresu pomocy społecznej w latach 2020-2022 na podstawie danych MOPS Wągrowiec

Powód trudnej sytuacji życiowej	2020 r.		2021 r.		2022 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	296	556	316	591	318	611
Sieroctwo	1	1	0	0	0	0
Bezdomność	26	30	30	32	36	36
Bezrobocie	173	399	183	406	166	361
Niepełnosprawność	309	483	306	499	277	437
Długotrwała ciężka choroba	394	623	402	633	397	626
Bezradność opiekuńczo-wychowawcza i w prowadzeniu gosp. domowego, w tym:	73	233	69	225	75	249
- rodziny niepełne	57	155	56	161	55	161
- rodziny wielodzietne	13	73	15	81	20	108
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	39	165	37	170	37	154
Choroba alkoholowa	100	147	74	106	76	104
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	10	16	10	12	14	24
Narkomania	4	4	3	6	3	7
Zdarzenia losowe	0	0	1	2	2	3

Źródło: opracowanie własne

Przeważająca liczba rodzin korzystała z pomocy społecznej w 2022 roku z powodu niepełnosprawności (277) i długotrwałej ciężkiej choroby (397), co powodowało konieczność systematycznego udzielania wsparcia finansowego lub usług (głównie opiekuńczych) tym osobom. Dla osób starszych wymagających ciągłego świadczenia usług opiekuńczych MOPS w 2022 roku kontynuował wsparcie w postaci korzystania z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w godzinach popołudniowych, także w dni weekendowe.

Bezrobocie jako główny powód korzystania z pomocy społecznej wykazuje nieznaczną tendencję spadkową. W celu wzmocnienia efektów pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi, MOPS ściśle współpracuje z instytucjami publicznymi, tj. głównie z Powiatowym Urzędem Pracy w Wągrowcu.

1.1. Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym

Głównymi beneficjentami tej formy pomocy są osoby w kryzysie bezdomności. W 2022 r. udzielono pomocy 36 osobom bezdomnym. Wśród nich były 3 kobiety i 33 mężczyzn. Udzielenie schronienia następowało przez skierowanie 8 osób bezdomnych do całodobowych schronisk położonych na terenie Województwa Wielkopolskiego gdzie miały zapewnione wyżywienie, wsparcie socjalne i nocleg. Natomiast osoby korzystające z noclegowni w Wągrowcu miały możliwość skorzystania z co najmniej jednego gorącego posiłku w jadalni prowadzonej przez Stowarzyszenie im. Ks. Jerzego Niwarda Musolffa. 36 osobom bezdomnym udzielono wsparcia w formie pomocy finansowej (zasiłki celowe, okresowe i stałe) oraz pomocy rzeczowej.

Pracownicy socjalni pozostają w stałym kontakcie z osobami bezdomnymi monitorując ich sytuację we współpracy ze służbą zdrowia, policją i innymi organizacjami. Udzielają specjalistycznego doradztwa oraz informacji o przysługujących formach pomocy, motywują do podjęcia działań mających na celu przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej m. in. poprzez mobilizowanie do aktywności zawodowej, odbudowania więzi rodzinnych, dbanie o higienę, wygląd zewnętrzny oraz motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego. W ciągu 2022 r. z kryzysu bezdomności wyszły 4 osoby w tym jedna osoba otrzymała mieszkanie z zasobów gminy miejskiej. Ogólna kwota środków przeznaczonych w 2022 r. na wsparcie osób bezdomnych wyniosła **149.126,03 zł**, w tym na opłacenie pobytu w placówkach całodobowych dla nich przeznaczonych **79.509,00 zł. (schronienie)**.

Tab. nr 4. Koszty pomocy osobom bezdomnym udzielonej w latach 2020-2022

2020 r.		2021 r.		2022 r.	
Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
30	140.173,59 w tym koszt schronienia: 95.470,00	32	134.757,52 w tym koszt schronienia: 74.636,00	36	149.126,03 w tym koszt schronienia: 79.509,00

Źródło: opracowanie własne

1.2. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych

Zasiłek okresowy jest świadczeniem pieniężnym przyznawanym osobom i rodzinom, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego, określonego w ustawie o pomocy społecznej. Pomoc tą przyznaje się ze względu m.in. na bezrobocie, długotrwałą lub ciężką chorobę, niepełnosprawność. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Środki na powyższe zadanie w ostatnich trzech latach 2020 - 2022 r. pochodziły w 100%

z budżetu państwa. Liczba beneficjentów tej formy pomocy jak i ogólny koszt świadczeń wzrastały na przestrzeni ostatnich trzech lat.

Tab. nr 5. Rodziny korzystające z zasiłków okresowych w latach 2020-2022

Rozdział	2020 r.		2021 r.		2022 r.	
	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń
85214	191	342.236,66	206	366.577,43	204	396.980,66

Zródło: opracowanie własne

1.3. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych

Zasiłek celowy jest najczęstszym świadczeniem pieniężnym udzielanym osobom uprawnionym na podstawie ustawy o pomocy społecznej

Zasiłek celowy przyznaje się w celu zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie w części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniach, a także kosztów pogrzebu. W 2022 r. pomocy w formie zasiłków celowych udzielono 262 osobom samotnie gospodarującym i rodzinom. Mieszkańcy miasta najczęściej zwracali się o pomoc finansową na zakup żywności, opału, odzieży, leków i leczenia oraz na pokrycie opłat mieszkaniowych. Liczba rodzin korzystających z tej formy pomocy wzrosła o 30 osób w stosunku do roku 2020, natomiast koszt świadczeń ogółem był o ok. 15.600,00 zł niższy w stosunku do roku 2021.

Tab. nr 6. Rodziny korzystające z zasiłków celowych w latach 2020-2022

Rozdział	2020 r.		2021 r.		2022 r.	
	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń
85214	212	376.964,37	230	410.592,73	262	394.922,52

Zródło: opracowanie własne

Ponadto Ośrodek udzielił pomocy w formie rzeczowej na zakup opału 13 rodzinom na kwotę **8.488,23 zł.**

1.4. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych

Zasiłek specjalny celowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej. Wysokość zasiłku celowego specjalnego nie może przekroczyć odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Tab. nr 7. Rodziny korzystające ze specjalnych zasiłków celowych w latach 2020-2022

Rozdział	2020 r.		2021 r.		2022 r.	
	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń
85214	220	233.204,74	207	247.024,55	157	112.525,55

Źródło: opracowanie własne

Ponadto Ośrodek 7 rodzinom udzielił pomocy w formie rzeczowej na zakup opału na kwotę 4.060,70 zł.

1.5. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego

Osobie lub rodzinie, która poniosła stratę w wyniku zdarzenia losowego lub klęski żywiołowej może być przyznany zasiłek celowy. Pomoc ta może być przyznana niezależnie od dochodu rodziny i nie podlegać zwrotowi.

Tab. nr 8. Rodziny korzystające z zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego w latach 2020-2022

Rozdział	2020 r.		2021 r.		2022 r.	
	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Koszt świadczeń
85214	0	0,00	1	1.000,00	2	6.000,00

Źródło: opracowanie własne

1.6. Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym. Gmina ma obowiązek sprawić pogrzeb osobie zmarłej, zarówno bezdomnej, jak również osobie, która pozostawała w rodzinie korzystającej z pomocy społecznej a nie posiadającej prawa do ubezpieczenia społecznego.

Sposób przeprowadzenia pogrzebu ustalony został w uchwale nr 10/2005 Rady Miejskiej w Wągrowcu z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie zasad sprawiania pogrzebu przez Gminę miejską Wągrowiec.

Tab. nr 9. Liczba osób, którym gmina sprawiła pogrzeb w latach 2020-2022

Rozdział	2020 r.		2021 r.		2022 r.	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
85214	1	2.090,01	2	4.148,00	0	0,00

Źródło: opracowanie własne

1.7. Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania

Obowiązek świadczenia usług opiekuńczych spoczywa na gminie i wynika z art. 50 ustawy o pomocy społecznej, który stanowi, że osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Usługi takie mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. W ramach usług opiekuńczych świadczona jest pomoc w zaspokojeniu niezbędnych potrzeb życiowych, opieka higieniczna, pielęgnacja chorego jak również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W 2022 r. pomocą w formie usług opiekuńczych objęto ogółem **114 osób**, w tym 16 osób w formie specjalistycznych usług opiekuńczych, których łączny koszt wyniósł **1.196.617,59 zł** (w tym rozdział 85219, 984.439,10 zł). Na koszt ten składają się wynagrodzenia zatrudnionych opiekunek w MOPS oraz koszty usług obcych wykonujących dla klientów MOPS rehabilitację w miejscu zamieszkania. Z tego koszt usług opiekuńczych wyniósł **1.048.490,09 zł**, a specjalistycznych usług opiekuńczych (finansowanych z zadań własnych gminy) wyniósł **148.127,50 zł**.

Z tytułu ustalonej odpłatności, zgodnie z zasadami odpłatności określonymi w Uchwale NR XXV/161/2013 Rady Miejskiej w Wągrowcu z dnia 26 marca 2013 r. za świadczone usługi, osoby objęte pomocą w formie usług opiekuńczych dokonały wpłat na kwotę **142.102,64 zł**, a osoby objęte pomocą w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dokonały wpłat na kwotę **15.576,38 zł** za specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz **32.672,00 zł** za specjalistyczne psychiatryczne usługi opiekuńcze.

Tab. nr 10. Liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w latach 2020-2022

Rodzaj	2020 r.		2021 r.		2022 r.	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
Usługi opiekuńcze (środki własne)	76	829.818,55	96	951.669,69	102	1.048.490,09
Specjalistyczne usługi opiekuńcze (środki własne)	12	92.570,00	16	143.235,14	16	148.127,50

Zródło: opracowanie własne

1.8. Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu świadczył także specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 24 osób z zaburzeniami psychicznymi. Łączny koszt świadczeń

wyniósł **281.372,50 zł** i z racji tego, że jest to zadanie rządowe zlecone gminom, całkowicie sfinansowany był z budżetu państwa. Wykonawcy zadania zostali wyłonieni w drodze przetargu nieograniczonego.

Tab. nr 11. Korzystający ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania w latach 2020-2022

Rodzaj usług	2020 r.		2021 r.		2022 r.	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (środki z budżetu państwa)	26	163.659,50	30	266.399,16	24	281.372,50

1.9. Przyznawanie posiłków osobom uprawnionym

W 2022 r. z tej formy pomocy skorzystało 6 osób dorosłych oraz 1 dziecko łącznie w 7 rodzinach. Ośrodek przyznaje tę pomoc osobom spełniającym 100% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy o pomocy społecznej, które wynosi **776,00 zł** dla osoby samotnie gospodarującej oraz **600,00 zł** na osobę w rodzinie.

Posiłki wydawane były w stołówkach na terenie miasta Wągrowca, a w przypadku 2 osób bezdomnych na terenie miasta Poznania. Środki na realizację zadania w 100% pochodziły z budżetu gminy. Łączna kwota zadania to: **13.449,50 zł**.

Tab. nr 12. Liczba dzieci i osób dorosłych korzystających z pomocy w formie gorącego posiłku w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020 r.		2021 r.		2022 r.	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
Dzieci	0	0,00	0	0,00	1	1.017,00
Dorośli	5	6.318,20	5	10.553,50	6	12.432,50

Źródło: opracowanie własne

1.10. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

W 2022 roku Ośrodek skierował do DPS-ów ogółem 6 osób wymagających całodobowej opieki. Osoba umieszczona w domu pomocy społecznej pokrywa koszty utrzymania w wysokości 70% swoich dochodów. Resztę kosztów ponosiła gmina, a w dwunastu przypadkach częściowo członkowie rodzin zobowiązanych do alimentacji.

Przykładowo, całkowity koszt utrzymania osoby w DPS Srebrna Góra, gdzie w 2022 r.

przebywało 15 osób – mieszkańców Wągrowca, wynosił 4.500,00 zł miesięcznie, natomiast najwyższy koszt utrzymania pensjonariuszy był w DPS w Łopiennie i wynosił 5.443,35 zł miesięcznie.

Tab. nr 13. Osoby przebywające w domach pomocy społecznej w latach 2020-2022

2020 r.		2021 r.		2022 r.	
Liczba osób	Koszt pobytu	Liczba osób	Koszt pobytu	Liczba osób	Koszt pobytu
41	972.602,29	41	1.068.109,52	42	1.328.799,61

Źródło: opracowanie własne

W roku 2022 ponownie nastąpił znaczny wzrost średniego miesięcznego kosztu utrzymania pensjonariusza w DPS, co spowodowało z kolei wzrost wydatków Gminy miejskiej Wągrowiec w stosunku do roku 2021 r. o 260.690,09 zł.

1.11. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych

Zasiłek stały przysługuje osobie o ustalonym stopniu niepełnosprawności w stopniu znacznym lub umiarkowanym spełniającym kryterium dochodowe. W 2022 r. z tej formy pomocy skorzystało 113 osób. Ustawowa kwota najwyższego zasiłku stałego wynosiła 719,00 zł, najniższe świadczenie wynosiło 30,00 zł.

Tab.nr 14. Osoby korzystające z zasiłków stałych w latach 2020-2022

Rozdział	2020 r.		2021 r.		2022 r.	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
85214	129	677.757,19	120	591.347,50	113	650.748,67

Źródło: opracowanie własne

1.12. Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

MOPS w Wągrowcu opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne osobom pobierającym zasiłek stały, zgodnie z przepisami określonymi w ustawie o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia w wysokości 9% od wysokości świadczenia.

Tab. nr 15. Osoby, za które MOPS opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne w latach 2020-2022

Rozdział	2020 r.		2021 r.		2022 r.	
	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń	Liczba osób	Koszt świadczeń
85214	104	52.594,81	103	48.111,29	94	53.816,04

--	--	--	--	--	--	--

Źródło: opracowanie własne

1.13. Prowadzenie Dziennego Domu Seniora

Dzienny Dom Seniora funkcjonuje w strukturze organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w oparciu o ustawę o pomocy społecznej. Placówka ta jest ośrodkiem wsparcia pobytu dziennego dla osób w wieku senioralnym, wymagających pomocy ze względu na wiek, stan zdrowia oraz sytuację życiową. Seniorzy korzystający z usług DDS to przede wszystkim osoby w wieku podeszłym. Najstarszy uczestnik skierowany decyzją do DDS ukończył 103 lat, a najmłodszy 61 lat.

Tab. nr 16. Uczestnicy skierowani decyzją do DDS w 2022 r.

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Razem
60-69	10	2	12
70-79	36	9	45
80-89	10	9	19
90 i więcej	3	0	3
Ogółem	59	20	79

Źródło: opracowanie własne

Oprócz osób skierowanych decyzją z Miasta Wągrowiec na zajęcia DDS uczestniczą także osoby kierowane decyzją z Gminy Wągrowiec w liczbie 10 osób.

Głównym zadaniem DDS jako ośrodka wsparcia, jest przede wszystkim pomoc osobom starszym w codziennym funkcjonowaniu. Powyższy cel placówka realizuje poprzez zapewnienie opieki i wsparcia seniorom organizując czas wolny proponując różne formy aktywności, zarówno ruchowej jak i usprawniającej umysłowo oraz umożliwiając różnego rodzaju atrakcje o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym, towarzyskim oraz integrację ze środowiskiem.

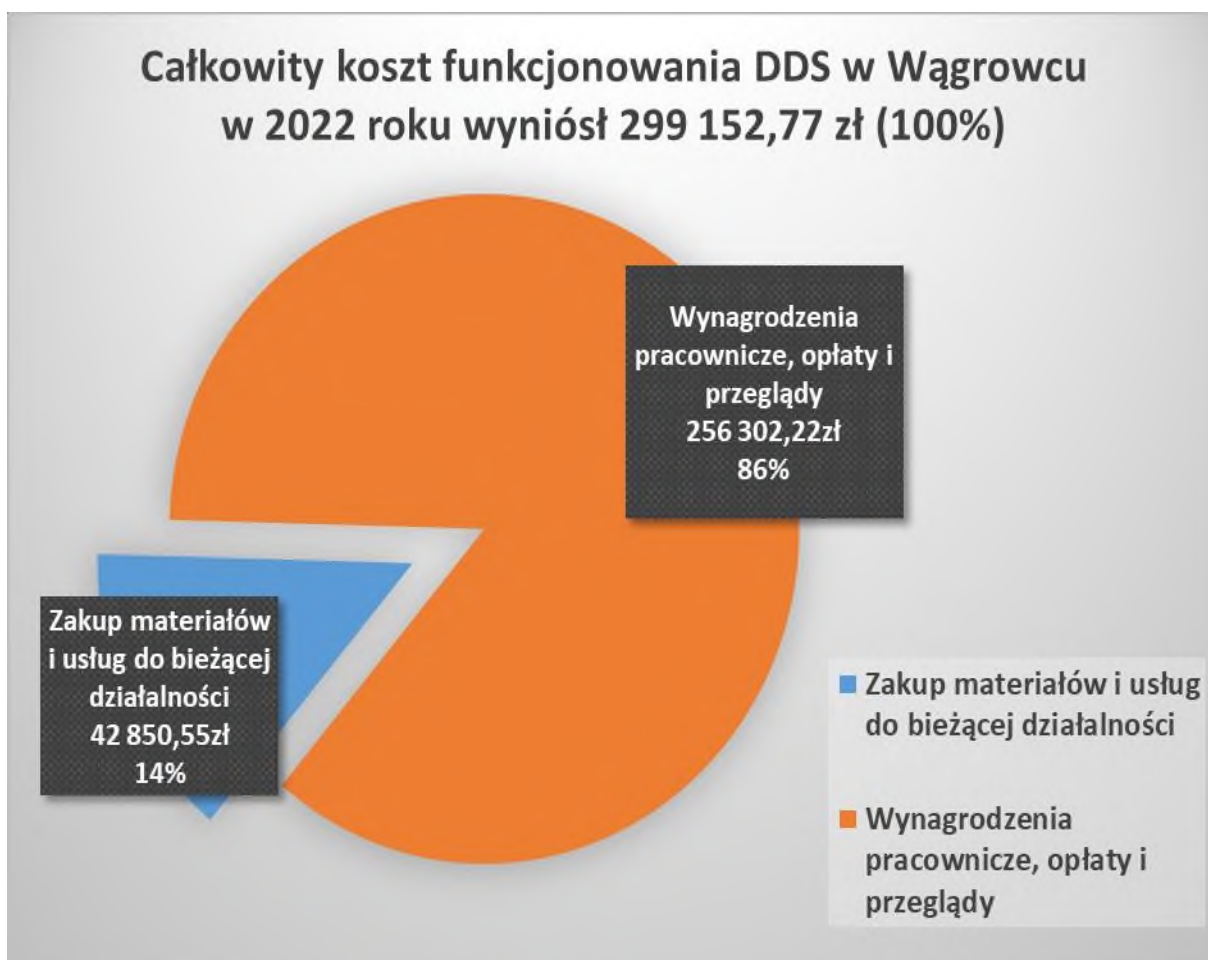
Seniorzy z Dziennego Domu Seniora mogą skorzystać z:

- **zajęć usprawniająco – ruchowych**, w zakres których wchodzi: gimnastyka profilaktyczna, gimnastyka na przyrządach (rower stacjonarny, bieżnia), spacer, spotkania taneczne, ćwiczenia relaksacyjne przy muzyce. Gabinet wyposażony jest w: pole magnetyczne, lampę sollux, ultradźwięki, laser oraz elektroterapię.
- **zajęć edukacyjno - kulturalno - oświatowych** poprzez: występy artystyczne amatorskich grup senioralnych (np. w zespole muzycznym „Echo”), udział w lokalnych i miejskich imprezach integracyjnych, oglądanie filmów, arteterapię,

socjoterapię, uczestnictwo w spektaklach i koncertach, wspólne obchody świąt i jubileuszy, muzykoterapię i wspólne śpiewanie, gry towarzyskie i quizy.

- **z ciepłego posiłku**, dostarczanego przez firmę cateringową.

Seniorzy uczestniczyli w jednodniowych wyjazdach i wycieczkach. Zwiedzili m.in. Inowrocław, Licheń, Osiek k. Nakła nad Notecią i Skorzęcin. Zorganizowano spotkania okolicznościowe z okazji „Dnia Kobiet”, „Święta Niepodległości”, „Andrzejek”, „Mikołajek”, „Święta Pyry”, „Święta Dyni”, „Zakończenie Lata”, „Spotkania Opłatkowego”. Dzienny Dom Seniora utrzymywał kontakty z instytucjami i organizacjami społecznymi oraz klubami zrzeszającymi osoby starsze. Seniorzy brali także udział w wycieczkach rowerowych do pobliskiego Kobyłca, Łęgowa, Łazisk i Durowa. W placówce uroczyście obchodzone są również imieniny i jubileusze seniorów, a także odbywają się comiesięczne zabawy. Z uwagi na pobyt w Dziennym Domu Seniora uchodźców z Ukrainy placówka w roku 2022 była nieczynna od 8 marca do 20 czerwca. W okresie od 5 maja do 20 czerwca 2022 seniorzy spotykali się w remizie, dzięki uprzejmości druhów z Ochotniczej Straży Pożarnej w Wągrowcu. Całkowity koszt funkcjonowania DDS w 2023 roku wyniósł 299 152,77 zł.

II. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O DODATKACH MIESZKANIOWYCH

Wyplata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy. Realizacja tego zadania w wielu przypadkach stanowi pomoc dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy przeznaczoną dla osób spełniających łącznie poniższe trzy warunki:

- posiadających tytuł prawny do lokalu,
- spełniających kryterium dochodowe,
- zamieszkujących lokale mieszkalne spełniające kryterium metrażowe.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych, zamieszkującym w tych lokalach,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach, stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom zajmującym lokal mieszkalny tytułu prawnego, oczekującym na przysługującym im lokal zamienny albo socjalny.

Kryterium dochodowe uznaje się za spełnione, jeżeli średni miesięczny dochód w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie przekracza 40% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosków gospodarstwie jednoosobowym (2.265,01 zł od lutego 2022 r.) oraz 30% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym obowiązującej w dniu złożenia wniosku (1.698,76 zł).

Kryterium metrażowe uzależnione jest natomiast od liczby osób zamieszkujących w lokalu. Maksymalne wartości powierzchni normatywnej dla zamieszkiwanych lokali w zależności od liczby osób zajmujących w tych lokalach przedstawia poniższa tabela

Tab. nr 17. Powierzchnia lokali uprawniająca do dodatku mieszkaniowego

Liczba osób zamieszkujących w lokalu*	Powierzchnia normatywna	Maksymalna powierzchnia normatywna kwalifikująca do otrzymania dodatku mieszkaniowego
1	35 m ²	45,5 m ²
2	40 m ²	52,0 m ²
3	45 m ²	58,5 m ²
4	55 m ²	71,5 m ²
5	65 m ²	84,5 m ²
6	70 m ²	91,0 m ²

* W przypadku zamieszkiwania w lokalu większej liczby osób dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię tego lokalu o 5 m².

Tab. nr 18. Realizacja dodatków mieszkaniowych w latach 2020-2022

Rok	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba wypłaconych dodatków	Suma wypłaconych dodatków	Średnia kwota dodatku
2020	196	2.350	616.086,49	266,16
2021	199	2.391	680.192,65	284,48
2022	259	2.840	877.536,93	308,99

Źródło: opracowanie własne

Głównymi powodami zwiększenia się kwoty przekazanych dodatków mieszkaniowych była większa ilość wniosków złożonych przez wnioskodawców o przyznanie dodatku mieszkaniowego wynikająca z pogorszenia sytuacji materialnej rodzin ale również wpływ na to miała kwestia zmiany przepisów przyznawania dodatku mieszkaniowego, które zaczęły obowiązywać od 1 lipca 2021 r., na mocy ustawy o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2021 poz. 2021). Zmiany te w głównej mierze dotyczą sposobu obliczania dochodu gospodarstwa domowego. Na mocy nowych zapisów ustawy za dochód uważa się dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. W związku z tym od miesiąca lipca 2021 roku do obliczania dochodu na potrzeby dodatku mieszkaniowego nie wlicza się już m.in. zasiłku stałego, świadczenia rodzinnego, składek zdrowotnych odprowadzanych przez Powiatowy Urząd Pracy od osób bezrobotnych, świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1., pracy dorywczej czy pomocy finansowej uzyskiwanej od rodziny. Dochody te w szczególności świadczenia rodzinne oraz prace dorywcze w wielu przypadkach są jedynym dochodem osób korzystających z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego, w związku z tymi zmianami większa ilość osób spełniła kryteria dochodowe uprawniające do przyznania dodatku mieszkaniowego. Większa ilość wniosków wiąże się również z sytuacją na terytorium Ukrainy, grupa osób która przybyła do naszego miasta, również spełnia kryteria uprawniające do dodatku mieszkaniowego i składała wnioski o przyznanie dodatku.

Gospodarstwa domowe uprawnione do otrzymania dodatku mieszkaniowego w większości posiadają bardzo niskie dochody. Szczególnie dotyczy to gospodarstw domowych o dochodach niższych od ustawowej granicy, za którą uznaje się kwotę określoną w ustawie o pomocy społecznej. Zaznaczyć należy, że nie wszystkie słabe ekonomicznie gospodarstwa domowe mogą z niego skorzystać. Czynniki eliminującymi mogą być m.in.

brak tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego, zbyt duża powierzchnia zajmowanego mieszkania.

III. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

Na podstawie art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022, poz. 447) w terminie do 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Do realizacji zadań gminy w zakresie wykonania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej upoważniony został Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu.

Zadania gminy obejmujące wsparcie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, podejmowanie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wzmocnienie rodziny i pracę na rzecz integracji rodzin poprzez zapewnienie spójności i ciągłości oddziaływań na rodziny, również po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej realizowane są zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej MOPS w Wągrowcu, po dokonanej analizie sytuacji i określeniu przyczyn kryzysu obejmował wsparciem osoby i rodziny, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i nie były w stanie samodzielnie przezwyciężyć występujących problemów bez pomocy z zewnątrz.

Z danych MOPS wynika, że wśród 139 rodzin posiadających dzieci i korzystających z pomocy MOPS w 2022 roku, 22 rodzin korzystało z usług dwóch asystentów rodziny zatrudnionych w MOPS Wągrowiec.

Na terenie miasta Wągrowca funkcjonują instytucje i organizacje pozarządowe udzielające wsparcia rodzinom borykającym się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi m. in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie wraz z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Miejski Zespół Interdyscyplinarny, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Sąd Rodzinny, Miejski Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ze Świetlicą Socjoterapeutyczną, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komenda Powiatowa Policji, placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych spoczywa m.in. na jednostkach samorządu terytorialnego. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu realizował zadania według powyższej ustawy pomagając rodzinom w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Pomoc specjalistyczną w formie asystenta rodziny w 2022 roku skierowano do **22 rodzin**,

w których wychowywało się 63 dzieci, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo ze względu na brak kompetencji wychowawczych, niewydolnych ze względu na ograniczone możliwości intelektualne, dysfunkcyjnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Asystent rodziny w systemie wspierania rodziny odgrywał znaczącą rolę już na etapie profilaktyki. Jego zadaniem było kompleksowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Charakter pracy asystenta jest odrębny, nie może być utożsamiany z pracą pracownika socjalnego, a zadaniowy czas pracy dawał możliwości kontrolowania i stymulowania rodziny w różnych porach dnia. Wspieranie rodziny wymagało planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do właściwego wypełniania swoich funkcji.

W 2022 roku MOPS zakwalifikował się do programu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2022” i pozyskał z budżetu państwa środki finansowe na dodatki specjalne dla 2 asystentów rodziny w łącznej kwocie 6.000,00 zł.

Tab. nr 19. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny wraz z ilością dzieci w rodzinie w latach 2020-2022

Liczba dzieci w rodzinie	2020 r.		2021 r.		2022 r.	
	Liczba rodzin	Łączna liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Łączna liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Łączna liczba dzieci w rodzinach
1	6	6	7	7	3	3
2	7	14	6	12	8	16
3	7	21	5	15	6	18
4	4	16	1	4	2	8
5	1	5	1	5	1	5
6	3	18	1	6	1	6
7	0	0	1	7	1	7
Ogółem	28	80	22	56	22	63

Źródło: opracowanie własne

3.3 Rozwój usług, form wsparcia i systemu opieki na rzecz rodzin biologicznych

Tabela nr 20. Ilość posiedzeń stałego zespołu roboczego działającego na rzecz wsparcia rodzin w latach 2020-2022

Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Lata	Dane liczbowe
Rozbudowa zespołu asysty rodzinnej poprzez m.in. utworzenie stałego zespołu roboczego działającego na rzecz wsparcia rodzin (działanie 4.1)	Ilość posiedzeń zespołu	2020	12
		2021	12
		2022	10

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 21. Pomoc rodzinom w formie finansowej i w formie usług opiekuńczych w latach 2020 -2022

Nazwa działania	Lata	Dane liczbowe			
		Pomoc finansowa		Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
Udzielenie rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i pomocy w formie usług opiekuńczych (np. SUO)	2020	113	228	23	39
	2021	124	271	27	55
	2022	139	303	24	89

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 22. Wsparcie dla rodzin w formie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych w latach 2020-2022

Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Rodzaj świadczenia	Dane liczbowe					
			Liczba rodzin			Liczba dzieci w tych rodzinach		
			2020	2021	2022	2020	2021	2022
Udzielenie rodzinom pomocy w formie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą	Zasiłki rodzinne	603	511	447	1072	936	812
		Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	152	160	145	222	228	218
		Świadczenia rodzicielskie	188	111	91	188	111	92
		Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	3	2	3	3	2	3
		Jednorazowe zapomogi z tyt. urodzenia dziecka	179	157	126	179	157	127

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 23. Wsparcie dla rodzin w postaci świadczeń wychowawczych w latach 2020-2022

Nazwa działania	Lata	Dane liczbowe			
		Świadczenia wychowawcze (500+)		Program „Dobry Start” (300+)	
		Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
Pomoc w postaci świadczeń wychowawczych oraz Programu „Dobry Start”	2020	3477	4673	2428	3165
	2021	3250	4681	20	22
	2022	3134	4536	0	0

Źródło: opracowanie własne

Tabela nr 24. Wsparcie dla rodzin w ramach pracy socjalnej w latach 2020-2022

Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Lata	Dane liczbowe	
			Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach
Świadczenie pracy socjalnej	Ilość rodzin objętych pracą socjalną	2020	198	388
		2021	187	379
		2022	185	362

Źródło: opracowanie własne

3.5 Wydatkowanie środków finansowych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu partycypuje w kosztach utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W okresie sprawozdawczym na realizację zadania wydatkowano środki finansowe w kwocie **209.374,55 zł.**

Zgodnie z art. 191 ust. 9 i 10 ustawy z dnia 9.06.2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej - **18 dzieci,**
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej - **3 dzieci,**
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej - **24 dzieci.**

Tabela nr 25. Wydatki za pobyt dzieci w pieczy zastępczej w latach 2020 - 2022

Rok	2020	2021	2022
Rodziny zastępcze	196.947,05	149.947,38	184.861,30
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	0	6.390,00	24.513,25

Źródło: opracowanie własne

IV. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Zarządzeniem Burmistrza Miasta Wągrowca Nr 58/2011 z dnia 13 maja 2011r. powołano Miejski Zespół Interdyscyplinarny. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu.

Głównym celem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych bądź uwikłanych w przemoc domową. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie oraz podjęcia zintensyfikowanych działań pomocowych i interwencyjnych w indywidualnych przypadkach. Zespół Interdyscyplinarny tworzy Grupy Robocze, których skład jest zmienny i dostosowany do aktualnych potrzeb rodziny, określany jest przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego. Członkami Grup Roboczych mogą być członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego lub przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorzy, a także inni specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Grupa Robocza pracuje do czasu, gdy sytuacja w rodzinie ulegnie poprawie, przemoc zostanie przerwana i zatrzymana oraz członkom rodziny zostanie udzielona pomoc zaspokajającą ich potrzeby. Do podstawowych jej zadań należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Poprzez działanie członków Grupy Roboczej możliwe jest interdyscyplinarne działanie w zakresie zdiagnozowania sytuacji rodziny, wymiany informacji, planowania działań adekwatnych do potrzeb i form pomocy rodzinie, podziału zadań, określenia czasu, realizacji zaplanowanych działań, monitorowania sytuacji rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii bezpieczeństwa, oceny efektywności działań i monitorowania zmian. Szczegółowe dane statystyczne na temat ilości prowadzonych przez MZI spraw są zawarte w rocznym sprawozdaniu z wykonania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, które przedkłada się Burmistrzowi Miasta Wągrowca.

Tab. nr 26. Prowadzone procedury Niebieskiej Karty w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Ilość założonych Niebieskich Kart	64	37	39
Ilość prowadzonych spraw ogółem	112	90	59
Ilość posiedzeń Grup Roboczych	323	208	134

Źródło: Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Wągrowcu

V. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW I ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU URODZENIA SIĘ DZIECKA „ZA ŻYCIEM”

W 2022 r. wypłacono świadczenia rodzinne oraz zasiłki dla opiekunów na łączną kwotę **8.849.946,45 zł** (po umniejszeniu o zwroty nienależnych świadczeń, bez świadczeń dla obywateli Ukrainy przybyłych w związku z działaniami wojennymi). Z tych form pomocy korzystało przeciętnie **1.216 rodzin** miesięcznie. Przyjęto łącznie **963 wnioski** o świadczenia a wydanych zostało **1.451 decyzji** i postanowień administracyjnych.

Bezpośrednie koszty obsługi świadczeń rodzinnych i zasiłków dla opiekunów wraz z kosztami obsługi jednorazowych świadczeń „Za życiem”, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych w rozdziale 85502 wyniosły 479.397,90 zł. Są to zadania zlecone finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa, przy czym limit środków na koszty obsługi wynosi 30 zł od każdej decyzji wydanej w sprawie świadczeń rodzicielskich oraz 3% otrzymanej dotacji na pozostałe świadczenia.

Na świadczenia rodzinne składają się niżej opisane świadczenia.

Zasiłki rodzinne oraz dodatki do tych zasiłków mają na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku jest uzależnione od dochodu. Kryterium dochodowe wynosi 674 zł na osobę w rodzinie albo 764 zł gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne. W przedmiotowym okresie wypłacono łącznie 14.312 zasiłków rodzinnych oraz dodatków.

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka („becikowe”) wypłacono w związku z narodzinami 127 dzieci. Kryterium dochodowe uprawniające do zapomogi wynosi 1.922 zł netto na osobę w rodzinie. Wysokość zapomogi wynosi 1.000 zł.

Zasiłki pielęgnacyjne (215,84 zł miesięcznie) przysługują bez względu na wysokość dochodu osobom legitymującym się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności oraz niektórym osobom, które ukończyły 75. rok życia. Zasiłki pielęgnacyjne nie przysługują osobom uprawnionym do dodatków pielęgnacyjnych przy świadczeniach emerytalno-rentowych. Miesięcznie wypłacano zasiłki średnio 841 osobom.

Specjalny zasiłek opiekuńczy (620 zł miesięcznie) przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny oraz małżonkom rezygnującym lub niepodejmującym pracy

w celu sprawowania stałej opieki nad niepełnosprawnym krewnym. Kryterium dochodowe wynosi 764 zł netto na osobę. Z tej formy pomocy korzystały średnio 4 osoby miesięcznie.

Świadczenie pielęgnacyjne (w 2022 r. w wysokości 2.119 zł miesięcznie) również przysługuje osobom zobowiązanym do alimentacji w związku z opieką nad osobą niepełnosprawną, w szczególności dzieckiem. Nie jest zależne od dochodu, jest jednak uzależnione od wieku, w jakim powstała niepełnosprawność. Ponadto osobom innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu przysługuje dopiero wówczas, gdy osoby spokrewnione w pierwszym stopniu nie mogą sprawować opieki w sytuacjach wskazanych w ustawie. Świadczenie to pobierało średnio 165 osób.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje po urodzeniu dziecka w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie osobom nieposiadającym prawa do zasiłku macierzyńskiego, przez okres odpowiadający okresowi, w jakim przysługiwałby ten zasiłek. Świadczenie to wypłacano przeciętnie 49 osobom miesięcznie.

Zasiłek dla opiekuna (620 zł miesięcznie) formalnie nie jest świadczeniem rodzinnym, jest jednak finansowany z dotacji na świadczenia rodzinne. Nie jest uzależniony od dochodu. Mogą go pobiegać tylko osoby dotychczas uprawnione, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów uznanych za niezgodne z konstytucją. Średnio wypłacano 2 takie zasiłki miesięcznie.

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka określone w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” przysługuje w wysokości 4.000 zł w przypadku wydania przez lekarza z odpowiednią specjalizacją zaświadczenia potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pozytywnie rozpatrzone zostały 3 wnioski o to świadczenie.

Za niektóre osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekunów opłacane są składki na ubezpieczenia społeczne (w 2022 r. łącznie 774.689,18 zł) i ubezpieczenie zdrowotne (128.517,41 zł).

VI. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJACYCH Z USTAWY O POMOCY OSOBOM UPRAWNIONYM DO ALIMENTÓW

Zadania te można podzielić na trzy obszary. Pierwszy obszar to **obsługa świadczeń z funduszu alimentacyjnego**, wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów w maksymalnej wysokości 500 zł miesięcznie na osobę uprawnioną (dziecko). Kryterium dochodowe wynosi 900 zł netto na osobę w rodzinie, przy czym stosowany jest mechanizm „złotówka za złotówkę”. Miesięcznie świadczenie wypłacano przeciętnie na rzecz **217 osób** w 145 rodzinach. Łącznie wypłacono świadczenia na kwotę **1.097.329,47 zł**. Przyjęto **171 wniosków** o świadczenia a wydano **239 decyzji** i postanowień administracyjnych.

Drugi obszar zadań związany jest z **windykacją należności od dłużników alimentacyjnych**, którzy zobowiązani są do zwrotu Burmistrzowi wypłaconych świadczeń wraz z odsetkami. 60% wyegzekwowanych należności oraz całość odsetek podlega przekazaniu do budżetu państwa. 40% wyegzekwowanych należności głównych stanowi dochód Miasta. W przedmiotowym okresie, głównie za pośrednictwem komorników sądowych, od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano i rozliczono 622.116,04 zł (1.178 wpłat), z czego 137.457,67 zł stanowiło dochód Miasta. Ponadto wpłynęło 24.384,12 zł (89 wpłat) z tytułu uprzednio wypłacanych zaliczek alimentacyjnych, z czego 12.192,11 zł stanowiło dochód Miasta.

Trzeci obszar zadań obejmuje **działania wobec dłużników alimentacyjnych**, w szczególności: przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych, odbieranie oświadczeń majątkowych, zobowiązywanie i kontrola rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy, przekazywanie informacji komornikom, wydawanie decyzji o uznaniu dłużników za uchylających się od obowiązku alimentacyjnego, występowanie z wnioskami o ściganie za przestępstwo niealimentacji oraz z wnioskami o zatrzymanie prawa jazdy. Przeciętna liczba zarejestrowanych wniosków o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych zamieszkałych w Wągrowcu wynosiła 163.

Powyższe zadania finansowane są z dotacji na świadczenia rodzinne. Ponadto gmina osiąga dochody z kwot wyegzekwowanych od dłużników, o których mowa wyżej.

Tab. nr 27. Liczba rodzin korzystających z pomocy w 2022 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Ilość
1.	świadczenia rodzinne	1.216
2.	zasiłki dla opiekunów	2
3.	jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia „Za życiem”	3
4.	świadczenia z funduszu alimentacyjnego	145

Tab. nr 28. Liczba wypłaconych świadczeń w 2022 r.

L.p.	Wyszczególnienie	Ilość	Przeciętnie miesięcznie
1.	świadczenia rodzinne, z tego:	27.243	2.270
1.1.	zasiłki rodzinne oraz dodatki	14.312	1.193
1.2.	jednorazowe zapomogi z tyt. urodzenia dziecka	127	11
1.3.	zasiłki pielęgnacyjne	10.096	841
1.4.	świadczenia pielęgnacyjne	2.081	173
1.5.	specjalne zasiłki opiekuńcze	42	4
1.6.	świadczenie rodzicielskie	585	49
2.	zasiłki dla opiekunów	27	2
3.	jednorazowe świadczenie „Za życiem”	3	-
4.	świadczenia z funduszu alimentacyjnego	2.610	217
5.	składki na ubezpieczenia społeczne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	1.367	114
6.	składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne	709	59

VII. ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE

Świadczenie wychowawcze (500+) przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, opiekunowi prawnemu dziecka, dyrektorowi domu pomocy społecznej. Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom o których mowa powyżej w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie do ukończenia przez dziecko 18 roku życia.

Rok 2022 r. był ostatnim, w którym Ośrodek realizował bieżące wypłaty świadczeń wychowawczych. W związku z przejęciem tego zadania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych świadczenia (na podstawie wniosków złożonych przed dniem 01.01.2022 r.) były wypłacane za okres do dnia 31.05.2022 r.

Przejęcie obsługi świadczeń przez ZUS dotyczy tylko spraw bieżących, dlatego nadal realizowane są zadania związane z ustalaniem prawa i wypłatą zaległych świadczeń (za okresy przed 01.06.2022 r.), w szczególności ustalanych decyzjami Wojewody Wielkopolskiego w związku z zastosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Środki na świadczenia wychowawcze i koszty jego obsługi są finansowane z budżetu państwa.

Tab. nr 29. Świadczenia wychowawcze wypłacone w latach 2018-2022

Rok	Liczba świadczeniobiorców	Liczba dzieci	Suma wypłaconych świadczeń (zł)
2018	1576	2200	14.803.577,00
2019	4148	4853	21.082.581,60
2020	3477	4673	28.677.026,06
2021	3250	4681	28.356.900,25
2022*	3138	4527	11.753.390,55

* za okresy do 31.05.2022 r.

VIII. POMOC MATERIALNA DLA UCZNIÓW

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wągrowcu w 2022 r. realizował pomoc materialną dla uczniów na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, Uchwały Nr XXXII/230/2009 Rady Miejskiej w Wągrowcu z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie ustalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów oraz Uchwały Nr XI/59/2015 Rady Miejskie jw. Wągrowcu z dnia 17 września 2015 r. o zmianie uchwały w sprawie ustalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów.

Pomoc przysługuje uczniom szkół publicznych w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej

sytuacji materialnej ucznia. Rodziny ubiegające się o w/w pomoc muszą spełniać kryterium dochodowe ustalone zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, które od 1 stycznia 2021 r. wynosi 600,00 zł na osobę w rodzinie.

Zgodnie z Uchwałą wysokość stypendium uzależniona jest od sytuacji dochodowej ucznia. Kwoty przyznanych stypendiów za miesiące styczeń – czerwiec 2022 r. oraz wrzesień – grudzień 2022 r. wynosiły: dla rodzin z I grupy dochodowej – 240,00 zł, z II grupy – 190,00 zł, z III grupy – 140,00 zł, miesięcznie.

Stypendia zostały wypłacone po udokumentowaniu wydatków poniesionych przez ucznia lub opiekuna na cele edukacyjne określone w decyzji administracyjnej.

Tab. nr 30. Realizacja pomocy materialnej dla uczniów w latach 2020-2022

Rozdział	2020 r.			2021 r.			2022 r.		
	Liczba rodzin	Liczba uczniów	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Liczba uczniów	Koszt świadczeń	Liczba rodzin	Liczba uczniów	Koszt świadczeń
85415	50	98	108.494,00	34	70	77.716,76	35	77	60.185,51

Źródło: opracowanie własne

IX. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW I ZADAŃ ZACZĘTYCH PRZED 1 STYCZNIA 2022 ROKU I KONTYNUOWANYCH W 2022 ROKU

9.1. Program Ministra rodziny, pracy i polityki społecznej „Opieka Wytchnieniowa” – edycja 2022

W roku 2022 otrzymano z Funduszu Solidarnościowego 124.800,00 zł na realizację zadania w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2020. Wykorzystano z tego 106.962,27 zł. Realizacja programu nastąpiła w wyniku umowy Gminy Miejskiej z Wojewodą Wielkopolskim. W 2022 r. MOPS w Wągrowcu ponownie przystąpił do realizacji programu „Opieka wytchnieniowa”. Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej.

MOPS w Wągrowcu w ramach programu realizował usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Pomocą w formie programu objętych było 6 dzieci oraz 9 osób dorosłych w łącznej liczbie 3.120 godzin. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 106.962,27 zł, w całości realizowane było z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

9.2. Pomoc osobom poszkodowanym przez zakażenie koronawirusem

W ramach pozostałej działalności w I półroczu 2022 roku tutejszy Ośrodek zapewnił pomoc mieszkańcom Gminy Miejskiej Wągrowiec, którzy w związku z odbywaną kwarantanną z uwagi na pandemię koronawirusa nie byli w stanie samodzielnie dokonać zakupów podstawowych artykułów spożywczych lub koniecznych leków. Całość wydatków poniesiona na ten cel została sfinansowana ze środków własnych Gminy Miejskiej Wągrowiec. W związku z pandemią Miejski Ośrodek Pomocy społecznej w Wągrowcu udzielił wsparcia:

- 19 osobom poprzez zakupy żywności 1.277,48 zł),
- 1 osobie poprzez dwukrotny zakup niezbędnych leków (266,08 zł).

9.3. Inne formy współpracy z organizacjami pozarządowymi

W 2021 roku Ośrodek wydał 142 skierowania do trzech parafialnych Zespołów Caritas: przy Parafii Św. Jakuba Apostoła w Wągrowcu, przy Parafii Bł. Michała Kozala w Wągrowcu oraz przy Parafii Najświętszej Marii Panny w Wągrowcu w celu otrzymania pomocy żywnościowej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Z pomocy tej skorzystało 319 osób.

W 2021 roku, MOPS zawarł Umowę partnerską na rzecz realizacji wdrożenia modelu wiązki usług społecznych pn. „Opieka wytchnieniowa +” w Mieście Wągrowiec. Umowa ta była kontynuowana w 2022 roku. Jednym z zadań projektowych było „Wdrożenie modelu związanego z opieką wytchnieniową i usługami towarzyszącymi”.

X. REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW I ZADAŃ ZACZĘTYCH PO 1 STYCZNIA 2022 ROKU

W 2022 roku MOPS w Wągrowcu przejął od Urzędu Miejskiego w Wągrowcu, realizację czterech programów/ usług społecznych:

10.1. KARTA DUŻEJ RODZINY

Na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2021 r. poz. 1744 z późn. zm– finansowana ze środków budżetu państwa. W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przyznał 525 kart w tym 6 duplikatów kart. Tą formą wsparcia w 2022 r. zostało objętych 254 rodzin.

10.2. PROGRAM SENIOR 60+

Program Senior 60+ to program o charakterze lokalnym realizowany od roku 2016 r. na podstawie Uchwały nr XVII/120/2016 Rady Miejskiej w Wągrowcu z dnia 23 marca 2016 r.

W roku 2022 wydano 159 Wągrowieckich Kart Seniora. Uprawnionym do jej otrzymania jest każdy obywatel – mieszkaniec miasta Wągrowca, który przekroczył 60 rok życia. Karta wydawana jest bezterminowo.

10.3. PROGRAM MŁODY WĄGROWCZANIN

Program Młody Wągrowczanin realizowany jest od 2017 roku. Podstawą prawną realizacji jest Uchwała nr XXXIII/223/2017 Rady Miejskiej w Wągrowcu z dnia 22 czerwca 2017 r. W roku 2022 wydano 85 kart Młodego Wągrowczanina. Karta Młodego Wągrowczanina uprawnia do zniżek przy zakupie towarów i usług na terenie Wągrowca.

10.4. BRANSOLETKA ŻYCIA

„Bransoletka życia – w trosce o wągrowieckich seniorów – pilotaż”. Celem tego programu realizowanego w MOPS jako projekt socjalny było zwiększenie stopnia samodzielności grupy wągrowieckich seniorów przy wykorzystaniu usługi teleopiekuńczej. W ramach przedmiotowego projektu świadczone były usługi teleopiekuńcze, czyli całodobowy system wsparcia uczestników przez teleopiekunów, którzy pracują w Centrum Teleopieki w pełnej gotowości do odebrania sygnału alarmowego od uczestnika. Miesięczny koszt usług teleopieki wynosił 2.275,50 zł. Roczny koszt usługi teleopieki wyniósł 27.306,00 zł. Z programu skorzystało 38 osób.

10.5. ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił do programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” – edycja 2022 realizowanego w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” jest adresowany do dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności o stopniu znacznym lub umiarkowanym. Program ma na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej, tj. wsparcia przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. Usługi asystencji osobistej mogą

w szczególności polegać na pomocy asystenta w wykonywaniu czynności dnia codziennego, wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem programu w wybrane miejsca, załatwianiu spraw urzędowych, korzystaniu z dóbr kultury oraz zaprowadzeniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej i przyprowadzaniu ich z niej.

Niniejszy program był finansowany ze środków z Funduszu Solidarnościowego. Wykorzystane środki finansowe do dnia 31.12.2022r. wyniosły 238.021,05 zł na realizację zadania oraz 4.760,42 zł na koszty obsługi. Całość wydatków na ten cel wynikała głównie z 16 zawartych umów cywilnoprawnych z osobami świadczącymi usługi asystencji osobistej oraz jednej umowy z osobą prowadzącą działalność gospodarczą w tym zakresie a także zakupu ubezpieczenia NNW dla asystentów, zakupu środków ochrony osobistej dla asystentów oraz zwrotu kosztów dojazdu/biletów na wydarzenia kulturalne asystentów. W ramach przedmiotowego programu pomoc otrzymało 1 dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności w łącznej ilości 360 godzin oraz 18 osób dorosłych z orzeczeniem o niepełnosprawności w łącznej ilości 5.725 godzin usług asystencji osobistej.

PROGRAMY OSŁONOWE

W 2022 roku MOPS realizował kilka programów, których celem była ochrona grup ludności przed wzrastającymi cenami energii. Za wyjątkiem dodatku osłonowego, programy te były adresowane do osób i rodzin bez względu na posiadany dochód, przy spełnieniu pozostałych kryteriów.

10.6. DODATEK OSŁONOWY

Na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2021r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1), tutejszy Ośrodek realizował w roku 2022 nowe zadanie polegające na przyznaniu i wypłacie dodatków osłonowych. Realizacja zadania - jako zadania zleconego - w całości sfinansowana została ze środków finansowych otrzymanych z Budżetu Państwa. W ramach udzielonej pomocy w roku 2022 wypłacono 2.990 dodatków osłonowych na łączną kwotę 1.816.133,78 zł.

10.7. DODATEK WĘGLOWY

Na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2022r. o dodatku węglowym (Dz. U. z 2022 poz. 1967), tutejszy Ośrodek realizował nowe zadanie polegające na wypłacie dodatków węglowych. W ramach udzielonej pomocy wypłacono 2.159 dodatków węglowych, których łączna wartość wyniosła 6.477.000,00 zł. Koszt jednostkowy dodatku wyniósł 3000 zł. Na koszty obsługi wydano kwotę w wysokości 129.150,09 zł.

10.8. DODATEK DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Na podstawie ustawy z dnia 15 września 2022r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2022 poz. 1967), tutejszy Ośrodek realizował zadanie polegające na wypłacie dodatków dla gospodarstw domowych. W ramach udzielonej pomocy wypłacono 270 dodatków, których łączna wartość wyniosła 443.000,00 zł. Na koszty obsługi wydano kwotę w wysokości 8.831,60 zł.

10.9. WYDAWANIE ZAŚWIADCZEŃ W CELU ZAKUPU PREFERENCYJNEGO PALIWA STAŁEGO

Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych w 2022 roku przyjęto 556 wniosków i wydano 476 zaświadczeń potwierdzających wypłacenie lub pozytywne rozpatrzenie wniosku na rzecz gospodarstwa domowego, w skład którego wchodzi, dodatek węglowy, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym. Zaświadczenia te umożliwiły zakup węgla w sezonie grzewczym 2022-2023 po cenie preferencyjnej tj. 2000 zł za jedną tonę od podmiotu uprawnionego do sprzedaży tego paliwa w ilości nie większej niż 3 tony węgla ogółem.

10.10. DODATEK ELEKTRYCZNY

Na podstawie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej przyjęto 43 wnioski o wypłatę dodatku z czego 35 pozytywnie rozpatrzono. Termin wypłaty został określony na 2023 rok.

POMOC OBYWATELOM UKRAINY – ZAKRES I FORMY

W związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy, MOPS udzielał w 2022 roku pomocy uchodźcom wojennym, którzy przybyli do Wągrowca. Pierwszymi formami pomocy były: przyznanie schronienia uchodźcom w budynku Dziennego Domu Seniora oraz świadczenie na ich rzecz pracy w utworzonym przez Urząd Miejski, centrum charytatywnym na ul. Dworcowej. Po wejściu w życie ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, MOPS przyznawał pomoc w formach niżej opisanych. Za wyjątkiem wypłaty dodatków mieszkaniowych, realizacja świadczeń pieniężnych odbywała się po uprzednim zgłoszeniu zapotrzebowania do UW w Poznaniu i otrzymaniu środków. Środki te pochodziły z utworzonego przez państwo Funduszu Pomocy. W przypadkach nie cierpiących zwłoki, pomocy w formie dożywiania udzielano natychmiast.

10.11. JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE W WYSOKOŚCI 300 ZŁ

Na podstawie art. 31999 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 poz. 583 z późn. zm.), Ośrodek wypłacił 545 jednorazowych świadczeń pieniężnych w łącznej wysokości 163 500,00 zł na rzecz Obywateli Ukrainy. Koszty obsługi zadania wyniosły 3.252,00 zł.

10.12. FINANSOWANIE DOŻYWIANIA DZIECI I MŁODZIEŻY

Na podstawie art. 29 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 poz. 583 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 poz. 2268), tutejszy Ośrodek realizował nowe zadania polegające na sfinansowaniu dożywiania dla dzieci i młodzieży z Ukrainy w przedszkolach (śniadanie, jeden gorący posiłek, tj. obiad podwieczerek) i szkołach (jeden gorący posiłek tj. obiad). W ramach udzielonej pomocy sfinansowano 1.714 świadczeń w formie posiłków (obiadów) w szkołach, które otrzymało 47 dzieci. Natomiast w przedszkolach sfinansowano 1.509 śniadań, 1.544 obiadów i 1.363 podwieczorków, które otrzymało 35 dzieci.

10.13. WYPŁATA ZASIŁKÓW OKRESOWYCH I CELOWYCH

Obywatelom Ukrainy w 2022 wypłacono 56 świadczeń w postaci zasiłków okresowych w łącznej wysokości 31.345,61 zł, udzielając tym samym pomocy 52 rodzinom oraz 18 świadczeń w postaci zasiłków celowych w łącznej wysokości 3.700,00 zł.

10.14. ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE 40 ZŁ ZA ZAKWATEROWANIE I WYŻYWIENIE

Na podstawie art. 13 Ustawy, Ośrodek realizował wypłaty świadczeń pieniężnych w wysokości 40 zł za jeden dzień zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 poz. 583 z późn. zm.) W ramach udzielonej pomocy wypłacono 1.293.120,00 zł na podstawie 266 pozytywnie rozpatrzonych wniosków, które obejmowały 539 obywateli Ukrainy. Liczba wnioskodawców tj. osób, które zajmowały się kwaterunkiem obywateli Ukrainy wyniosła 104. Na osobach tych ciążył obowiązek zapewnienia wyżywienia osobom zamieszkałym.

10.15. STYPENDIA SZKOLNE

Na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 poz. 583 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2021

poz.1915 z późn. zm.), tutejszy Ośrodek realizował nowe zadanie polegające na wypłacie stypendiów szkolnych obywatelom Ukrainy. Wypłacono 10 świadczeń w formie stypendiów szkolnych o łącznej wartości 9.169,03 zł, udzielając tym samym pomocy 6 rodzinom.

10.16. WYPŁATA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Na podstawie art. 26 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa Ośrodek realizował nowe zadanie polegające na ustalaniu prawa i wypłacie z Funduszu Pomocy obywatelom Ukrainy świadczeń rodzinnych określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2023 r. o świadczeniach rodzinnych. W ramach tej formy pomocy wypłacono 649 zasiłków rodzinnych oraz dodatków, 30 zasiłków pielęgnacyjnych, 7 świadczeń pielęgnacyjnych i 8 świadczeń rodzicielskich na łączną kwotę 103.907,20 zł. Ponadto od przyznanego 1 osobie świadczenia pielęgnacyjnego opłacano składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (łącznie 4.082,05 zł) oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne (łącznie 1.334,97 zł).

10.17. DODATKI MIESZKANIOWE DLA OBYWATELI UKRAINY POSIADAJĄCYMI STATUS UKR

Na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2021 ze zm.) z pomocy w formie dodatku mieszkaniowego skorzystało 8 rodzin przybyłych do Polski w związku z konfliktem na Ukrainie. Osobom tym przyznano pomoc na łączną kwotę 16.913,40 zł z czego w 2022 roku wypłacono im kwotę w wysokości 6.002,63 zł na pokrycie kosztów ponoszonych za zajmowany przez nich lokal.

11. DEMOGRAFIA A ZAPOTRZEBOWANIE NA ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Rok 2022 był trzecim rokiem pandemii koronawirusa z podwyższoną liczbą zgonów i malejącą liczbą urodzeń. W roku 2022 istotnie zmalała liczba seniorów w porównaniu do roku 2021.

Tab. nr 31. Liczba urodzeń i zgonów za lata 2018 – 2022 (dane z USC Wągrowiec)

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba urodzeń	250	264	249	214	170
Liczba zgonów	258	241	323	335	264

Źródło: UM Wągrowiec Urząd Stanu Cywilnego

Tab. nr 32. Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 65+ i ich procent w stosunku do ogółu mieszkańców (dane z USC w Wągrowcu).

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba kobiet w wieku 65+	2.477	2.578	2.641	2.682	2.595
Liczba mężczyzn w wieku 65+	1.672	1.766	1.773	1.840	1.740
Liczba kobiet i mężczyzn w wieku 65+ łącznie	4.149	4.344	4.414	4.522	4.335
% seniorów w wieku powyżej 65 lat w całkowitej liczbie mieszkańców miasta	16,94%	17,77%	18,17%	18,84%	17,85%

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego

Analiza dostępnych danych demograficznych prowadzi do wniosku, że w najbliższych latach będzie rosło zapotrzebowanie na świadczenia pieniężne i niepieniężne dla seniorów, których liczba i procentowy udział wśród mieszkańców miasta wzrasta z roku na rok. Rosnąca liczba niesamodzielnych seniorów wymusi zwiększone nakłady finansowe przede wszystkim na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz na opłacenie pobytu w Domach Pomocy Społecznej położonych poza Wągrowcem.

12. WNIOSKI, POTRZEBY Z DZIEDZINY POMOCY SPOŁECZNEJ

12.1. WYDATKI MOPS W 2022 ROKU

W 2022 roku budżet po stronie wydatków wyniósł 47 053 876,70 zł ogółem (środki gminy, budżetu państwa, inne źródła finansowania). Wydatki Gminy Miejskiej Wągrowiec na działalność MOPS wyniosły w 2022 roku 6.925 306,53 zł i były większe o 928 093,70 zł w porównaniu do roku 2021. Głównymi powodami tego wzrostu były wzrost kosztów utrzymania Ośrodka, opłaty za podopiecznych przebywających w DPS-ach, wzrost liczby świadczeń „dodatki mieszkaniowe”.

Tab. nr 33. Zadania zaplanowane w 2021 roku i wykonywane w 2022 roku

Lp.	Rozdział	Nazwa rozdziału	Kwota
1	85202	Domy pomocy społecznej	1 328 799,61
2	85205	Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1 000,00
3	85213	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	53 816,04
4	85214	Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	1 002 486,66
5	85215	Dodatki mieszkaniowe	878 078,41
6	85216	Zasiłki stałe	650 784,67
7	85219	Ośrodki pomocy społecznej	3 392 639,07
8	85228	Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	491 217,00
9	85230	Pomoc w zakresie dożywiania	13 449,50
10	85295	Pozostała działalność	47 162,86
11	85415	Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	60 185,51
12	85501	Świadczenie wychowawcze	11 816 486,43
13	85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	11 213 362,90
14	85503	Karta Dużej Rodziny	1 837,25
15	85504	Wspieranie rodziny	179 088,68
16	85508	Rodziny zastępcze	184 861,30
17	85510	Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	24 513,25
18	85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów	128 517,41
Razem			31 468 286,55

Źródło: Opracowanie własne.

Tab. nr 34. Zadania nieplanowane w 2021 roku i wykonywane w 2022 roku

Lp.	Rozdział	Nazwa rozdziału (skrót)	Kwota
		Fundusz Pomocy-Ukraina	
1	85295	Pozostała działalność - dożywianie, zasiłki celowe i okresowe, specjalistyczne usługi opiekuńcze	70 789,12
2	85395	Pozostała działalność - 40 zł/dzień - wyżywienie i zakwaterowanie, jednorazowe świadczenie 300 zł	1 463 984,00
3	85495	Pozostała działalność - stypendia	9 169,03
4	85595	Pozostała działalność - świadczenia rodzinne	112 385,30
Razem			1 656 327,45
5	85295	Pozostała działalność - dodatki osłonowe	1 852 351,50
6	85395	Pozostała działalność - dodatki węglowe	6 606 150,09
7	85395	Pozostała działalność - dodatki dla gospodarstw domowych	451 831,60
Ogółem			10 566 660,64

Źródło: Opracowanie własne.

Tab. nr 35. Zadania pozabudżetowe realizowane w roku 2022

Lp.	Nazwa zadania	Kwota
1	Opieka Wytchnieniowa	109 101,50
2	Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej	242 781,47
Razem		351 882,97

Źródło: Opracowanie własne.

Tab. nr 36. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia MOPS Wągrowiec (pomoc społeczna i inne formy zabezpieczenia społecznego) w latach 2019-2022, tabela porównawcza

Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Liczba mieszkańców Wągrowca (dane z USC Wągrowiec – osoby zam. na pobyt stały i czasowy)	24.449	24.972	24.652	24.283
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	546	532	556	552
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	983	948	1.005	972
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych,	1.511	1.401	1.285	1.216
w tym ze świadczeń pielęgnacyjnych (średnio miesięcznie)	113	141	159	165
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	156	152	160	145
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego (średnio miesięcznie)	204	196	199	237
Liczba rodzin korzystających ze stypendium szkolnego	66	50	34	35
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny	24	28	22	22
Liczba dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej, za które gmina ponosi odpłatność	38	32	31	45
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych	4.148	3.477	3.250	3.138

Źródło: opracowanie własne

12.2. Wnioski końcowe

Od czterech lat liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej utrzymuje się na względnie stałym poziomie (ok. 550 rodzin rocznie). Dwie na trzy rodziny wnioskujące o pomoc do MOPS to tzw. gospodarstwa domowe jednoosobowe. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych systematycznie spada, przy czym wynika to głównie ze zmniejszającej się liczby zasiłków rodzinnych z dodatkami na skutek braku zmian kryterium dochodowego. Rośnie natomiast liczba opiekunów osób niepełnosprawnych pobierająca świadczenie pielęgnacyjne. W miesiącu styczniu 2019 r. były to 104 osoby a w miesiącu grudniu 2022 r. już 172 osoby. Ma to związek z interpretacją przepisów przez organy odwoławcze rozszerzającą krąg osób uprawnionych (małżonkowie oraz opiekunowie osób, których niepełnosprawność powstała po 18. roku życia), zwiększaniem wysokości

świadczenia pielęgnacyjnego (1.583 zł w 2019 r., 2.119 zł miesięcznie w 2022 r.) a także z przedłużeniem ważności orzeczeń o niepełnosprawności na czas stanu zagrożenia epidemicznego.

W porównaniu do roku 2021 nastąpił istotny wzrost liczby rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego (ze 199 do 237). Liczba rodzin z wieloma problemami o charakterze opiekuńczo – wychowawczymi, korzystającymi z usług asystenta rodziny utrzymuje się na podobnym poziomie (22). W stosunku do trzech lat poprzednich (2019 – 2021), w roku 2022 istotnie wzrosła liczba dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej, za które gmina ponosi odpłatność (z 31 w roku 2021 do 45 w roku 2022). Pomimo zbliżonej liczby osób – podopiecznych, za które miasto ponosi odpłatność z tytułu umieszczenia w DPS-ach, koszt ten wzrósł z 1.068.109,52 zł w 2021 do 1.328.799,61 zł w 2022 r.

12.3. Potrzeby

Zakres potrzeb opisanych w ubiegłorocznym sprawozdaniu z działalności MOPS za 2021 rok, nie zdezaktualizował się. Do najważniejszych z nich należą:

- konieczność zwiększenia środków finansowych w dziale zasiłki i pomoc w naturze z uwagi na rosnące koszty usług utrzymania podopiecznych MOPS w placówkach całodobowego pobytu,
- zapewnienie odpowiedniej siedziby na działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

sprawozdanie sporządził:

Grzegorz Tomaszewski

Kierownik Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Wągrowcu

KIEROWNIK
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wągrowcu

mgr Grzegorz Tomaszewski

13.03.2023.